

Bolagsstyrningsrapport

2024

Västerbottensteatern AB

Allmänt om bolaget

Västerbottensteatern är regionteater i Västerbotten med säte i Skellefteå och ägs till 60 % av Region Västerbotten och till 40% av Skellefteå kommun. Utöver bidrag från ägarna står statligt stöd via samverkansmodellen för den huvudsakliga finansieringen. Omsättningen 2024 uppgår till 43 miljoner kronor. Årets egenfinansiering i form av huvudsakligen biljettintäkter och sponsring utgör 24% av den totala omsättningen.

Teatern har som uppgift att producera och tillhandahålla högkvalitativ teater och annan scenkonst till invånarna i regionen. Teatern har en bred repertoar som inkluderar allt från klassiska verk till samtida dramatik, musikteater och barn- och ungdomsteater. Västerbottensteatern producerar egna föreställningar och samarbetar med andra teatrar och kulturinstitutioner för att främja kulturellt utbyte och utveckling i regionen. Västerbottensteaterns vision är att vara Sveriges bästa länsteater för modig scenkonst som berör, berikar och utmanar. För hela Västerbotten, hela Sverige och för alla. Vår värdegrund sammanfattas i värdeorden Öppenhet, Mod och Kvalitet som genomsyrar all verksamhet både externt och internt.

Mötet med publik, besökare och deltagare sker genom teaterföreställningar i olika format, berättarföreställningar/aktiviteter och föreställningar för ungdomar som alltid innefattar ett pedagogiskt arbete kring pjäsens tematik. Västerbottensteatern är också huvudarrangör för Berättarfestivalen som engagerar över 100 arrangörer och lockar stor publik. Under 2024 nådde vår föreställnings- och programverksamhet 54 112 besökare. Antalet spelade föreställningar var 416 varav 50 % riktades till barn och ungdom. Antalet anställda är ca 100 under ett år men då många av dessa är kortare frilanskontrakt blir antalet årsanställda betydligt färre och uppgår 2024 till 39 personer.

Styrelsens arbete under kalenderåret

Valberedning

Styrelseledamöterna och ersättare utgörs av politiska partiers representanter. Styrelseledamöterna utses av Skellefteå kommuns och Region Västerbottens respektive valberedningar. Region Västerbotten utser fyra ledamöter och lika många suppleanter och Skellefteå kommun utser tre ledamöter samt suppleanter för dessa.

Styrelseledamöter/styrelsens sammansättning

Styrelsen för Västerbottensteatern AB består av 7 ordinarie ledamöter och 7 suppleanter. Fackförbundet Scen och Film utser 2 representanter och 2 suppleanter som har närvaro- och yttranderätt i styrelsen, men ej beslutsrätt. Styrelsen byttes till stora delar ut i maj 2023 då valet hösten 2022 innebar en ny 4-årig mandatperiod som påbörjades efter årsstämman. En styrelseledamot har under året avsagt sig sitt uppdrag och ersatts efter beslut av Skellefteå kommunfullmäktige.

Styrelseledamot	Funktion	Tillträdesdatum	Närvaro*
Martin Hedqvist	Ordförande	2019-05-27	4/4
Agneta Hansson	Vice ordförande	2023-05-15	4/4

Paulina Holmgren	Ledamot	2023-05-15	2/2
Eva Lindberg	Ledamot	2023-05-15	4/4
Annica Lennartsson	Ledamot	2023-05-15	3/4
Ann-Christin Falkman	Ledamot	2019-05-27	4/4
Rosalie Keller	Ledamot	2023-05-15	2/4
Linda Tegström Jonsson	Ledamot	2024-11-05	1/1
Sofia Lindblom	Arbetsstagarrepresentant	2011-03-29	3/4
Maria Asserud	Arbetsstagarrepresentant	2015-04-20	3/4
Ola Thunstedt	Suppleant	2021-12-14	0/4
Lars Anders Burman	Suppleant	2019-05-27	3/4
Matilda Elfgrén Schwartz	Suppleant	2022-09-22	0/4
Olav Eriksson	Suppleant	2019-05-27	0/4
Magnus Nyström	Suppleant	2019-05-27	0/4
Torbjörn Häggmark	Suppleant	2019-05-27	1/4
Malin Hällsten	Suppleant	2023-05-15	0/4
Niklas Larsson Lirell	Suppleant arbetsstagarrepr	2019-05-27	0/4
Niclas Andersson	Suppleant arbetsstagarrepr	2019-05-27	1/4

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen är ansvarig inför aktieägarna för organisation och ledning av bolaget. Styrelsen skall fortlöpande kontrollera bolagets och i förekommande fall koncernens ekonomiska situation. Styrelsens ordförande skall leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som aktiebolagslagen, bolagsordningen och ägardirektivet föreskriver. Vid styrelsemöte under våren fastställer styrelsen för Västerbottensteatern AB arbetsordning för styrelsen och Vd samt mötesplan. Styrelsen kallas till minst fyra ordinarie sammanträden under året. Till styrelsemöten kallas ordinarie ledamöter. Suppleanter kallas vid behov.

Sammanträdena koordineras i den mån det är möjligt till tidpunkterna för ekonomisk rapportering.

Auktoriserad revisor respektive lekmannarevisorer ges möjlighet att delta vid ett styrelsesammanträde och vid detta tillfälle redogöra för bokslutsrevisionen.

Styrelsen genomför en årlig utvärdering av sitt arbete samt verkställande direktörens insatser.

Redogörelse för styrelsearbetet 2024

Under 2024 har styrelsen haft 4 ordinarie sammanträden. Två beslut gällande nomineringar har också fattats per capsulam. Styrelsen har behandlat nedanstående fasta punkter. Inga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt har under året lämnats till Skellefteå Stadshus AB eller kommunfullmäktige eller regionfullmäktige för ställningstagande. En beslutslogg upprättas vid varje styrelsemöte och följs upp på kommande möten. Ekonomisk situation och rapportering av arbetet enligt upprättad internkontrollplan följs upp och bedöms vid varje styrelsemöte och bedömning sker av om verksamheten bedrivs i enlighet med fastställt kommunalt ändamål samt inom ramen för de kommunala befogenheterna. Framtida utmaningar/utveckling är sedan 2023 en stående punkt på agendan som brutits ut från VD-rapporten där den tidigare ingått. Styrelsen ges därmed ökad möjlighet att diskutera olika ämnen på en mer strategisk nivå.

Följande beslutsärenden har utöver ovanstående behandlats under perioden januari – december:

- Årsbokslut, årsredovisning samt vinstdisposition
- Revisorernas årsrapport
- Delårsrapport april inklusive verksamhetsuppföljning och prognos
- Styrelsens arbetsordning
- Vd-instruktion
- Mötesplan
- Firmatecknare
- Attestinstruktion
- Firmatecknare
- Informationshanteringsplan
- Reglemente och Riktlinjer för styrelsen
- Arbetsmiljöpolicy, Hållbarhetspolicy, Kommunikationspolicy, Lönepolicy och Säkerhetspolicy
- Dataskyddsombud
- Delårsrapport augusti inklusive verksamhetsuppföljning och prognos
- Riskanalys och intern kontrollplan för kommande år
- Bolagsstyrningsrapport
- Budget 2025
- Investeringar
- Vision och Verksamhetsplan 2024–2026
- Beslut om ny utvärderingsmall avseende styrelse och vd
- Nominering till Svensk Scenkonst och Länsteatrarnas styrelser
- Beslut om deltagande Folk och Kulturs samt Länsteatrarnas möten

Styrelsens och verkställande direktörens utvärdering

Från 2023 har Västerbottensteatern använt samma mall för utvärdering av styrelse och verkställande direktör som övriga kommunbolag i Skellefteå Stadhus-koncernen. I slutet av 2024 skickades enkät ut där samtliga 9 ledamöter svarat. En sammanställning behandlas på styrelsemötet i februari 2025 där samtal/utvärdering kommer att ske.

Inga ärenden med befarad jävsproblematik har uppmärksamrats eller behandlats under året.

Arvodering av styrelsen

Beslut om arvodering av styrelsen fattas av bolagsstämman och följer för ordinarie ledamöter Region Västerbottens arvoderingsbeslut i fullmäktige. Arvode till ordförande och vice ordförande beslutas av årsstämman.

Verkställande direktören

Verkställande direktören (Vd) leder verksamheten i bolaget inom de ramar som styrelsen lagt fast. Vd tar fram information- eller beslutsunderlag inför styrelsemöten, är föredragande samt ger motiverade förslag till beslut. Vd leder bolagets arbete och fattar beslut i samråd med övriga ledande befattningshavare.

Ledande befattningshavare har under 2024 bestått av följande personer:

Charlotta Gustavsson, VD	20230101 – 20231231
Robert Herrala, avdelningschef NBC	20240114 – 20241111
Malin Lundqvist, avdelningschef UngHästen	20230101 – 20231231
Tora von Platen, konstnärlig ledare	20240101 – 20240310
Johanna Salander, konstnärlig ledare	20240311 – 20241231
Lina Söderberg, teknisk chef	20230101 – 20231231
Kalina Wallenberg, Marknadschef	20230101 – 20231231
Ylva Öhlund Brännholm, Administrativ chef	20230101 – 20231231

Revisorer

Bolagets externa revisorer upphandlas av Region Västerbotten. Lekmannarevisorerna utses av Regionfullmäktige Region Västerbotten. Revisorer under 2024 var:

Auktoriserade revisorer:	Lekmannarevisor:
KPMG	Bert Öhlund
Ansvarig revisor: Benjamin Henriksson	

Auktoriserad revisor och lekmannarevisor deltar vid styrelsemötet 2025-02-19 och redogör för bokslutsrevisionen. Bolagets revisorer och lekmannarevisorer har utfört granskning enligt gällande regelverk. Revisionen har förmedlat sina iakttagelser från revisionen. Sammantaget har revisorerna förmedlat att inga väsentliga iakttagelser noterats som kan komma att påverka revisorernas uttalanden i sina revisionsberättelser/rapporter.

Efterlevnad av styrande direktiv

Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet

I bolagsordningen anges att ändamålet med Västerbottensteaterns verksamhet är att ge medlemmarna i Skellefteå kommun och i Västerbotten tillgång till ett brett kulturutbud samt bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Bolaget följer det kommunala ändamålet och inga avsteg har skett under året.

Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Lokaliseringsprincipen

Västerbottensteatern bedriver sin verksamhet huvudsakligen inom Region Västerbotten. Enligt ägardirektiven som finns att följa ska teatern även verka för nationellt och internationellt utbyte i form av samverkan, gästspel och tvärkulturella samarbeten.

Genom samverkan och utbyte med länsteatrar i våra grannlän sker viss verksamhet även i dessa län. Härigenom åstadkoms ett rikare scenkonstutbud inom samtliga våra regioner. En av teaterns produktioner, Vajlett och Rut har under våren 2024 turnerat runt hela landet i samarbete med Riksteatern som stått för samtliga kostnader för detta. I Västerbottensteaterns berättarverksamhet, finns ett nordiskt/europeiskt perspektiv. Gästspel har även genomförts i Norge i samarbete med Årjelhlsæmien teatre som var medproducent till produktionen När vi var samer. Även UngHästen har uppmärksammats utanför regionens gränser och den metod "Trygga Klassrum" som arbetats fram har fått spridning över landet. Arbetet utanför regionen genomförs i syfte att utveckla den egna verksamheten samt förnya och tillgängliggöra den professionella teatern och scenkonsten i enlighet med ägardirektivet. Ett antal inköp av gästspel sker också varje år för att erbjuda invånarna i länet ett varierat utbud, inte minst till Berättarfestivalen som årligen arrangeras av teatern.

Likställighetsprincipen

Västerbottensteatern iakttar likabehandlingsprincipen och behandlar alla kommuninvånare lika. Biljettpriser och gager varierar mellan olika uppsättningar och rabatter kan ges på affärsmässiga grunder till stora kunder eller i marknadsföringssyfte för att öka försäljningen. Ingen särbehandling sker utan sakliga skäl.

Självkostnadsprincipen

Även självkostnadsprincipen slås fast av gällande bolagsordning. Västerbottensteatern finansieras till 76% via bidrag, så denna princip följs på totalnivå. Vissa tjänster som teatern utför på marknaden inom ramen för sitt uppdrag ger ett större täckningsbidrag som då används till delar i verksamheten där bidragsfinansiering inte är tillräcklig.

Efterlevnad specifika ägardirektiv

Verksamhetens inriktning och mål

Västerbottensteatern ska vara länsteater. Teatern har ett regionalt ansvar att producera, främja, stärka och utveckla teater och annan scenisk konst i kommunen och regionen. Verksamheten ska kännetecknas av kvalitet, mångfald, jämställdhet, tillgänglighet och attraktionskraft. Teatern ska särskilt främja berättande. Teatern ska verka för regionalt, nationellt och internationellt utbyte i form av samverkan, gästspel och tvärkulturella samarbeten. Västerbottensteatern ska utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella teatern och scenkonsten, vara nära medborgarna genom att bedriva verksamhet i hela länet, utveckla verksamhet för barn och unga.

Verksamhetens måluppfyllelse

Vi bedömer att Västerbottensteatern har måluppfyllelse inom samtliga områden. Under 2024 producerades och presenterades 10 olika produktioner varav sex nya teaterföreställningar. 19 olika gästspel togs emot, bl a genom samarbete/föreställningsutbyte med Teater Västernorrland och Norrbottensteatern. Utöver dessa genomfördes ett flertal publika berättararrangemang varav Berättarfestivalen med drygt 6 000 besökare och ca 145 programpunkter var det största. Den totala publiksiffran var 35 839 personer till föreställningar och 18 273 till programaktiviteter. Totalt spelades 138 föreställningar på turné och främjandearbete/uppsökande verksamhet har därutöver skett, bl a inom ramen för Årets Berättarkommun.

Teaterns konstnärliga råd som diskuterar pjäs, författar- och regissörsval mm arbetar också med kvalitetsarbete bl a med hjälp av checklistor där representation, jämställdhet och mångfald analyseras. Resultatet visar att teatern har hög måluppfyllelse gällande jämställdhet och att arbetet med att nå större mångfald på våra scener kräver ytterligare insatser under kommande år. De nationella och internationella nätverken för berättande är forum som kvalitetssäkrar berättarverksamheten. Ung-Hästen har barnkonventionen som grund och kopplar aktuell forskning och pedagogik till verksamheten för att säkra kvaliteten. Tillgänglighetsmässigt har vi goda möjligheter i Sara att tillgodose olika önskemål till följd av funktionsvariationer. Hörselhjälpmedel finns, även på turné, och flera syn-tolkningar av föreställningar har genomförts.

Teatern har en spetskompetens inom berättandet. Utöver de främjande och publika insatserna har en turnerande berättarföreställning haft premiär och spelats. Under 2024 har ett förändringsarbete genomförts för att integrera och förmera berättarverksamheten på teatern.

Västerbottensteatern har inom ramen för sina olika verksamhetsgrenar en mängd samverkans- och samarbetsparter. Det fleråriga projektet 3 teatrar är ett samarbete med Wasa teater och Oulun Teatteri i Uleåborg som bl a fokuserat på flerspråkighet och ökad mångfald samt scenkonst för barn och unga.

Västerbottensteatern spelade 50 % av sina föreställningar för barn och unga under 2024 vilket överträffar målnivån 25 % med råge.

Efterlevnad styrdokument

Västerbottensteatern efterlever de styrdokument som är tillämpliga för Skellefteå kommun och Region Västerbotten. Bolagsstyrningen i Västerbottensteatern AB utgår från aktiebolagslagen och kommunallagen.

Bolagets verksamhet styrs utöver ovanstående av följande dokument:

Fastställda inriktningsmål och uppdrag i Budget och plan från respektive ägare

- Principer för ägarstyrning i Skellefteå kommun och övriga styrdokument
- Ägardirektiv generella och individuella utfärdade av Skellefteå kommun och Region Västerbotten
- Aktuella lagar och föreskrifter

Internkontroll

Styrning och kontroll av verksamheten ingår i Västerbottensteatern AB:s verksamhetsstyrning och ledningssystem. Den interna kontrollen utgår från Skellefteå kommuns riktlinjer för intern kontroll och ska se till att verksamheten bedrivs i linje med denna samt med bolagets egna uppsatta mål och styrdokument.

Internkontroll är en process som syftar till att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig, kostnadseffektiv och säker verksamhet.
- Tillförlitlig ekonomisk och finansiell rapportering och information.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter m.m.

Styrelsen ansvarar för den interna kontrollen.

Verkställande direktör ansvarar för att i enlighet med riktlinjerna för intern kontroll utforma konkreta och lokala regler och anvisningar för att upprätthålla en god intern kontroll. Dessa regler ska antas av styrelse. Verkställande direktören avrapporterar till styrelsen om hur den interna kontrollen fungerar.

Under 2024 har möten i nätverket för intern kontroll genomförts inom kommunkoncernen för att utveckla den intern kontroll, där medarbetare från bolaget har deltagit.

Kontrollmiljö

I styrelsens arbetsordning och instruktioner för verkställande direktören säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Styrelsen ska fastställa de dokument som krävs för arbetet med den interna kontrollen. Här ingår bland annat Delegationer och attester för olika befattningshavare.

Bolagsledningen rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner.

Revisorerna har under året sedvanligt granskat den interna kontrollen samt presenterar en revisionsrapport under våren 2025.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Inför genomförandet av riskanalys har "röda flaggor" för verksamheten identifierats i samband med bolagets årliga analys. Riskanalys för nästkommande år genomförs innevarande år.

Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå bolagets uppsatta mål. Riskfaktorerna omfattar, bland annat följande områden:

- Strategiska risker
- Operativa risker
- Finansiella risker
- Efterlevnadsrisker

Värdering av riskerna genomförs av ledningsgruppen. Riskerna graderas utifrån konsekvens och sannolikhet.

Uppföljning

Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar. Arbetet innefattar bland annat att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna kontrollen och externa revisionen.

Åtgärder för att minska sannolikheten för, samt konsekvenser av, identifierade risker följs upp löpande och granskas i samband med verksamhetsuppföljning, samt vid behov vid interna revisioner.

Övrigt

Under 2024 har bolaget, inom ramen för koncernen Skellefteå Stadshus, deltagit aktivt i förberedelserna inför den lagförändring som träder i kraft 2025 avseende tillämpning av Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), som reglerar hur företag ska rapportera information om hållbarhet i sin årsredovisning.

Behandling av bolagsstyrningsrapporten

Föreliggande bolagsstyrningsrapport för år 2024 kommer att behandlas av styrelsen 2025-02-19

Skellefteå 2025-02-19

Martin Hedqvist
Ordförande

Agneta Hansson
Vice ordförande

Lokaliseringsprincipen

Ett beslut måste ha anknytning till kommunens geografiska område eller dess medlemmar. Den omfattar all kommunal verksamhet om inget annat följer av speciallagstiftning.

Det utesluter inte helt ett kommunalt engagemang utanför den egna kommunens gränser, exempelvis anläggande av vägar eller flygplatser, under förutsättning att engagemanget syftar till att tjäna den egna kommunen och dess medlemmar. Kommuner kan även lämna bidrag till enskilda organ med regional eller större räckvidd. För att sådana åtgärder ska vara kompetensenliga fordras däremot att verksamheten är kommunalrättsligt kvalificerad för understöd samtidigt som bidraget står i relation till kommunmedlemmarnas intresse och nytta av verksamheten.

Självkostnadsprincipen

Principen innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. När kommun sätter taxor för vatten, avlopp och renhållning är kommunen bunden av denna princip. Avgifter bestäms så att för stora överskott undviks. Vissa undantag förekommer i särskild lagstiftning. Om det inte finns några bestämmelser om grunderna för avgiftssättningen i en speciallag gäller självkostnadsprincipen.

Huvudregeln är att självkostnadsprincipen gäller oavsett vilken form verksamheten drivs i. Men kommunala bolag har inte med nödvändighet att följa självkostnadsprincipen, utan endast då en sådan skyldighet följer av bolagsordningen eller något annat styrande dokument. Om verksamheten är utlagd på entreprenad så behövs principen fastslås i det individuella avtalet eller i motsvarande rättsliga dokument för att den ska bli gällande.

Likställighetsprincipen

En kommun är skyldig att behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Principen innebär att kommuner inte får särbehandla vissa kommunmedlemmar eller vissa grupper av kommunmedlemmar annat än på sakliga grunder. Vid myndighetsutövning kräver likställighetsprincipen en objektiv och rättvis behandling av alla kommunmedlemmar.